

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/149/2022
Identifikačné číslo spisu:	7913219833
Dátum vydania rozhodnutia:	12.12.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7913219833.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. D., narodenej T., zastúpenej D., so sídlom v C., proti žalovanej KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu škody na zdraví, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/123/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2021 sp. zn. 12Co/199/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 09. februára 2022 sp. zn. 9Co/78/2021 v časti výroku I., ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27.08.2020 č. k. 6C/261/2013-365 konanie v časti o zaplatenie 280,71 eura a o zaplatenie 12 558 eur, zastavil. Rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 5 474 eur titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a sumu 11 302,20 eura titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

1.1. Súd prvej inštancie takto rozhodol o nárokoch žalobkyne, uplatnených v tomto konaní žalobou, ktorou sa domáhala náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 48 381 eur, zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 17 334 eur a náhrady liečebných nákladov vo výške 456 eur. Všetky tieto nároky uplatnila s úrokom z omeškania, ktorý žiadala priznať vo výške 5,25% ročne od 18.12.2013 do zaplatenia. Takto rozhodol o nárokoch žalobkyne, uplatnených v tomto konaní žalobou, ktorou sa domáhala náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 48 381 eur, zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 17 334 eur a náhrady liečebných nákladov vo výške 456 eur. Všetky tieto nároky uplatnila s úrokom z omeškania, ktorý žiadala priznať vo výške 5,25% ročne od 18.12.2013 do zaplatenia. V priebehu konania žalobkyňa podaním zo dňa 07.07.2014 zobrala žalobu čiastočne späť ohľadom sťaženia spoločenského uplatnenia o sumu 16 100 eur, naďalej zotrvala na žalobe o zaplatenie 32 281 eur. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 15.12.2014 č. k. 6C/261/2013-70 konanie právoplatne zastavil čo do výšky 16 100 eur. V priebehu

konania žalobkyňa zobrala späť žalobu v ďalšej časti o zaplatenie 12 558 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a tiež o zaplatenie sumy 280,71 eura titulom náhrady liečebných nákladov, preto súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. v súlade s § 144, § 145 ods. 2 C.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetný úraz privodil žalobkyni výrazné zmeny v kvalite jej doterajšieho života, ktorá dovtedy bola úplne samostatná, zamestnaná, venovala sa svojej rodine, svojim záujmom, športovým a kultúrnym aktivitám. V dôsledku poškodenia zdravia u žalobkyne a obmedzení v jej spoločenskom, ale aj súkromnom živote žalobkyňa trpí depresívnou poruchou ťažkého stupňa. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa je obmedzená takmer vo všetkých oblastiach spoločenského a rodinného života a tieto obmedzenia nemožno nahradiť len základným odškodnením za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd tak vyhodnotil, že v prípade žalobkyne ide o prípad hodný osobitného zreteľa, a to aj s prihliadnutím na mieru poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 70% a uznaním invalidity. Súd mal za to, že v prípade žalobkyne je primeraným zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 30%. Preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 11 302,20 eura titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a v prevyšujúcej časti uplatneného nároku žalobu zamietol. Žalobkyňa uplatnila v konaní aj náhradu za liečebné náklady vo výške 456 eur, po späťvzatí žaloby vo výške 175,29 eura. Žalovaná v priebehu konania uviedla, že žalobkyni dňa 13.08.2014, teda po podaní žaloby uhradila sumu 175,29 eura, pričom žalobkyňa zaplatenie tejto sumy nerozporovala. Súd prvej inštancie preto nárok na náhradu liečebných nákladov vo výške 175,29 eura zamietol. Žalobkyňa v konaní uplatnila aj nárok na úroky z omeškania. Súd prvej inštancie v tej súvislosti s poukazom na § 11 ods. 6 písm. b), § 11 ods. 8 zák. č. 381/2001 Z. z. uzavrel, že tento nárok na príslušenstvo žalobkyni nevznikol, pretože žalovaná v zákonnej lehote troch mesiacov poskytla žalobkyni vysvetlenie, čím splnila povinnosť vyplývajúcu z § 11 ods. 6 písm. b) spomínaného zákona. Žalobkyni oznámila, že pre posúdenie jej nárokov je nevyhnutné znalecké dokazovanie. Preto žalovanej nemohla vzniknúť povinnosť zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania. V tejto časti preto žalobu zamietol.

1.3. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 C.s.p. a žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania voči žalovanej. V danom prípade žalobkyňa bola čo do základu uplatnených nárokov úspešná, pričom rozhodnutie súdu záviselo len od znaleckého dokazovania, resp. od úvahy súdu. Za takejto situácie súd vyhodnotil, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná. Zamietnutie časti uplatnených nárokov nie je prejavom procesného neúspechu žalobkyne, ale dôsledkom znaleckého dokazovania, resp. úvahy súdu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovanej proti vyhovujúcim výrokom a výroku o trovách konania, rozsudkom z 09. februára 2022 sp. zn. 9Co/78/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch, ktorými bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 5 474 eur titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a sumu 11 302,20 eura titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a vo výroku o trovách konania a určil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd dôvodil, že pri ustálení skutkového stavu súd prvej inštancie vychádzal z viacerých vykonaných dôkazov, ktoré v odôvodnení rozsudku aj uvádza, ktoré vyhodnotil jednotlivo, ale aj v súhrne v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 191 C.s.p. Nielen samotný výsluch žalobkyne, ale aj ďalšie vykonané dôkazy (odborné vyjadrenia a znalecký posudok) obsahujú dostatok informácií, potrebných pre porovnanie zdravotného stavu žalobkyne pred dopravnou nehodou a po dopravnej nehode, dokumentujúcich jej zdravotný stav po dopravnej nehode v čase významnom pre posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ale tiež informácie týkajúce sa jej zdravotných vyhliadok do budúcnosti. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolateľky o tom, že súd nevykonával dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovanej, že súd nevykonával ňou navrhnutý dôkaz na pojednávaní dňa 23.06.2020, a to opätovný výsluch žalobkyne ku skutočnostiam odôvodňujúcim priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a nevypočul jej rodinných príslušníkov, k tomu je potrebné uviesť, že takýto návrh zo strany žalovanej na tomto pojednávaní nebol uskutočnený. Zástupca žalovanej na tomto pojednávaní „len“ uviedol, že žalobkyňa by mala v tomto smere navrhnuť dokazovanie napr. vypočutie rodinných príslušníkov, prípadne sama by mala svoj výsluch doplniť. Konkrétny návrh zo strany žalovanej na doplnenie dokazovania však na tomto

pojednávaniu neprišiel. Žalovaná tak neurobila ani do vyhlásenia dokazovania za skončené uznesením súdu na pojednávaní dňa 27.08.2020.

2.2. Odvolací súd mal v danom prípade za to, že s prihliadnutím na závažnosť a intenzitu následkov poškodenia zdravia žalobkyne vo všetkých oblastiach súhrnom (osobnej, zdravotnej, pracovnej, spoločenskej, rodinnej) považuje odvolací súd zvýšenie v rozsahu 30% oproti základnému sťaženiu spoločenského uplatnenia, ktoré vo vyčíslení predstavuje sumu 11 302,20 eura za primerané. Pokiaľ ide o zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, jeho výška je vždy vecou úvahy súdu, ktorá je stanovená zákonom (§ 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z.). Pokiaľ táto úvaha nevybočí z medzí a hľadísk určených zákonom ako v danom prípade, nemožno súdu vytýkať nesprávny postup. V danom prípade súdom prvej inštancie nebola porušená ani zásada primeranosti. Aj napriek zistenej závažnosti poškodenia zdravia žalobkyne v danom prípade bolo zistené, že nejde o najzávažnejšie možné poškodenie (úplné ochrnutie bez schopnosti akéhokoľvek pohybu, prípadne ležiacu osobu bez schopnosti komunikácie a pod.), preto ani podľa názoru odvolacieho súdu súdom zistené okolnosti na strane žalobkyne neodôvodňujú ňou požadované zvýšenie o 40%. Súdom prvej inštancie uskutočnenú interpretáciu ust. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z. je potrebné považovať za správnu, keďže jedným z predpokladov zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia je uznanie invalidity príslušnými orgánmi, nie však jediným predpokladom. Žalovaná sa v odvolaní mylí, pokiaľ vychádza z toho, že jediným dôvodom priznania zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyni súdom prvej inštancie bolo práve priznanie invalidity v rozsahu 70%, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku takýto záver nevyplýva. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že pri priznaní zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzal nielen z priznanej invalidity v rozsahu 70% príslušnými orgánmi, ale aj z ďalších konkrétnych okolností, zistených na strane žalobkyne. Skutočností aj podľa názoru odvolacieho súdu svedčia o tom, že na strane žalobkyne ide o okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré aplikáciou ust. § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 zakladajú dôvod pre priznanie zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Odvolací súd považuje výšku tejto náhrady za primeranú, zodpovedajúcu okolnostiam danej veci.

2.3. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne rozhodol aj o trovách konania. Aplikáciou ust. § 255 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. možno dôjsť k záveru, že žalobkyňa bola v podstatnej časti nároku úspešná. Úspech žalobkyne predstavuje úspech v základe uplatnených nárokov, ktoré jej boli súdom priznané. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku, táto závisela nielen od znaleckého posudku, ale aj od úvahy súdu. Pokiaľ teda súd zamietol nároky v časti, žalobkyni patrí plná náhrada trov konania. Je pravdou, že žalobkyňa nebola úspešnou, pokiaľ ide uplatnené úroky z omeškania, v ktorej časti bol nárok zamietnutý, oproti priznaným nárokom však ide o neúspech v nepatrnej časti, preto odvolací súd je toho názoru, že žalobkyni patrí plná náhrada trov konania. V časti, v ktorej konanie bolo zastavené sa tak stalo z dôvodu, že žalovaná po začatí konania uhradila žalobkyňou uplatnené nároky. Preto žalobkyňa nenesie zodpovednosť za zastavenie konania. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch podľa § 387 ods. 1 C.s.p. vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v s spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalovanej.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, a to proti časti výroku I., ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok o trovách konania, podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka zastáva názor, že rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania je arbitrárne. Z priebehu konania je pritom celkom zrejmé, že predmetom konania nebol iba nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) a jeho zvýšenie, ale aj nárok na náhradu liečebných nákladov, ktorých časť vo výške 280,71 eura žalobkyňa nedokázala preukázať, preto v tomto rozsahu zobrala žalobu späť, a teda v žiadnom prípade nejde o nárok, ktorý by závisel od úvahy súdu alebo od znaleckého dokazovania. Dovolateľka poukazovala na to, že nárok na SSU za položku XXX bol nielenže priznaný lekárom, ktorý na jej priznanie nebol oprávnený, zároveň však bol daný nárok duplicitne uplatnený v dvoch rôznych súdnych konaniach, o čom musel mať právny zástupca žalobkyne vedomosť. Opätovne teda nešlo o prípad, že by nepriznanie predmetného nároku záviselo od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Žalobkyňa pod tlakom dôkazov zobrala žalobu v časti predmetného nároku späť, a teda zavinila zastavenie konania v časti uplatneného nároku vo výške 12 558 eur, čo malo

mať jednoznačne vplyv aj na pomer úspechu žalobkyne v konaní. Vždy platí, že kto zaviniť čiastočné zastavenie konania, mal ohľadom tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania počíta opačnej strane sporu. Teda sa zohľadňuje každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je pritom nepochybné, že na základe späťvzatia časti nároku žalobkyne bez uvedenia dôvodu, resp. z dôvodu, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno v tomto konaní ohľadne nárokov na liečebné náklady vo výške 280,71 eura, ako aj časti nároku na SSU za položku T. . vo výške 12 558,00 eur, konanie ohľadne uvedených súm zastavil. Čo sa týka nároku na úroky z omeškania, tento bol v celom rozsahu zamietnutý, pričom opätovne nejde o nárok, ktorý by bol závislý od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Pre priznanie predmetného nároku jednoznačne neboli naplnené zákonné predpoklady, a z tohto dôvodu súd prvej inštancie predmetný nárok zamietol, čo potvrdil svojim rozhodnutím aj odvolací súd. Potom je záver odvolacieho súdu, že čo sa týka zamietnutého nároku na úroky z omeškania, ide o neúspech v nepatrnej časti, celkom nesprávny a nepravdivý. Žalovaná tiež v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s návrhom žalovanej, aby o trovách konania rozhodol aj s poukazom na ust. § 256 ods. 2 CSP s ohľadom na správanie sa žalobkyne v konaní. Dovolateľka navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že v priebehu konania využila svoje právo disponovať s návrhom na čiastočné späťvzatie žaloby. Niet dôvod domnievať sa, aby takýmto postupom bolo žalovanej znemožnené, aby jej uskutočňovala jej patriace procesné práva. V prospech správnosti rozhodnutia, ktoré napáda žalovaná dovolaním svedčí aj názor vyslovený Ústavným súdom SR v jeho uznesení zo dňa 8.2.2017, sp. zn. I. ÚS/56/2017. Všetky námietky žalovanej boli v konaní pred súdom zohľadnené, neuspela s nimi a tak sa v snahe zvrátiť rozhodnutie obrátila na mimoriadny opravný prostriedok. Podané dovolanie je zjavne nedôvodné, a preto žalobkyňa žiada, aby ho súd odmietol a zaviazal žalovanú na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka namietala pochybenie odvolacieho súdu pri odôvodnení rozsudku, ktorý je nedostatočne odôvodnený, teda zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP a porušenie jej práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť

nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

13. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

14. Podľa názoru dovolacieho súdu faktom je, že odvolací súd síce nie je povinný dať v písomnom vyhotovení rozhodnutia odpoveď na úplne všetky sporné otázky, avšak je povinný vysporiadať sa dostatočne presvedčivo aspoň s tou najzásadnejšou argumentáciou, k čomu však opätovne nedošlo. Naďalej teda platí, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nespĺňa základné zákonné kritéria na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí.

15. V posudzovanom prípade obsah spisu sčasti nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa v odôvodnení stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, toto rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15.1. Oba sudy nižšej inštancie v odôvodneniach svojich rozhodnutí relevantným spôsobom popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili,

zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Súd prvej inštancie dôvodil v bode 67. svojho rozsudku, že „...V prejednávanej veci žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom rozhodnutie záviselo od znaleckého dokazovania, resp. úvahy súdu. Za takejto situácie ak žalobkyni bol priznaný nárok na základe znaleckého posudku resp. úvahy súdu je nepochybné, že bola v konaní plne procesne úspešná, čo do základu. Výška priznaného nároku nesporne závisela od úvahy súdu, resp. znaleckého dokazovania, ktorú nemohla nijako predvídať, pretože toto objektívne nie je možné. Zamietnutie časti nároku teda nie je prejavom procesnému neúspechu žalobkyne, ale iba dôsledkom znaleckého dokazovania, resp. úvahy súdu. Žalobkyňa preto treba nevyhnutne považovať za plne procesne úspešnú, lebo mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúce z jej procesného úspechu závisela výlučne od znaleckého dokazovania, resp. úvahy súdu...”

15.2. Taktiež odvolací súd sa s odvolacími námietkami dostatočne vysporiadal vo svojom rozhodnutí tak, že „Aplikáciou ust. § 255 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. možno dôjsť k záveru, že žalobkyňa bola v podstatnej časti nároku úspešná. Úspech žalobkyne predstavuje úspech v základe uplatnených nárokov, ktoré jej boli súdom priznané. Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku, táto závisela nielen od znaleckého posudku, ale aj od úvahy súdu. Pokiaľ teda súd zamietol nároky v časti, žalobkyni patrí plná náhrada trov konania... V časti, v ktorej konanie bolo zastavené sa tak stalo z dôvodu, že žalovaná po začatí konania uhradila žalobkyňou uplatnené nároky. Preto žalobkyňa nenesie zodpovednosť za zastavenie konania.”

15.3. V reakcii na dovolacie argumenty žalovanej dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.

16. Dovolací súd ale podotýka, že odvolací súd sa riadne nevenoval časti pomerne zásadných odvolacích námietok, pričom aj samotná argumentácia a interpretácia odvolacieho súdu nie je v tomto smere dostatočne vyčerpávajúca. Dovolateľka poukazovala na to, že sú závery oboch súdov nesprávne, vzhľadom k tomu, že nevysvetlili pri vyhodnotení pomeru trov konania, prečo sa nebral do úvahy zamietnutý nárok na úroky z omeškania, nakoľko to malo mať jednoznačne vplyv aj na pomer úspechu žalobkyne v konaní.

17. Odvolací súd sa teda riadne nezaoberal námietkou žalovanej ohľadom posúdenia nároku na úroky z omeškania, nakoľko tento bol v celom rozsahu zamietnutý, pričom nejde o nárok, ktorý by bol závislý od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Dovolateľka poukazovala na to, že pre priznanie predmetného nároku jednoznačne neboli naplnené zákonné predpoklady, a z tohto dôvodu súd prvej inštancie predmetný nárok zamietol, čo potvrdil svojim rozhodnutím aj odvolací súd. Potom je záver odvolacieho súdu, že čo sa týka zamietnutého nároku na úroky z omeškania oproti priznaným nárokom, že ide o neúspech v nepatrnej časti, odvolacím súdom dostatočným spôsobom neodôvodnený.

18. Na margo dovolací súd poznamenáva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

18.1. Odôvodnenie odvolacieho súdu teda v tejto časti nedáva odpoveď na relevantné námietky žalovanej a to vo vzťahu k vyhodnoteniu pomeru trov konania, t. j. prečo sa nebral do úvahy zamietnutý nárok na úroky z omeškania. Iba také súdne rozhodnutie možno považovať za súladné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak tieto vlastnosti rozsudok nemá a neposkytuje odpoveď na vyššie uvedené otázky, je konanie odvolacieho súdu zaťažené vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keďže svojím nesprávnym postupom znemožnil súd strane realizovať jej patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uvádza, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifické odpovede, a ktorá mohla mať eventúálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.

20. V preskúmvanej veci teda dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu vo vzťahu k namietanej nepreskúmateľnosti vykazuje znaky namietaného nesprávneho procesného postupu vyplývajúceho z § 420 písm. f) CSP.

21. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 09. februára 2022 sp. zn. 9Co/78/2021 v časti výroku I., ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP).

Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách odvolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.